

Aasta (01.01.2019 –31.12.2019)

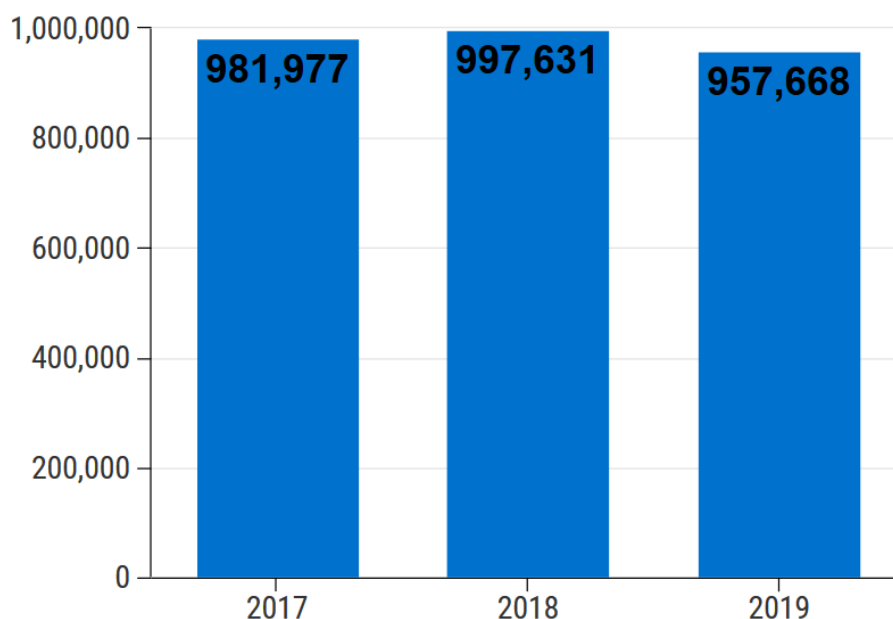
Statistika kokkuvõte

Häirekeskus

Eteri Demus
Arendusosakond, Häirekeskus

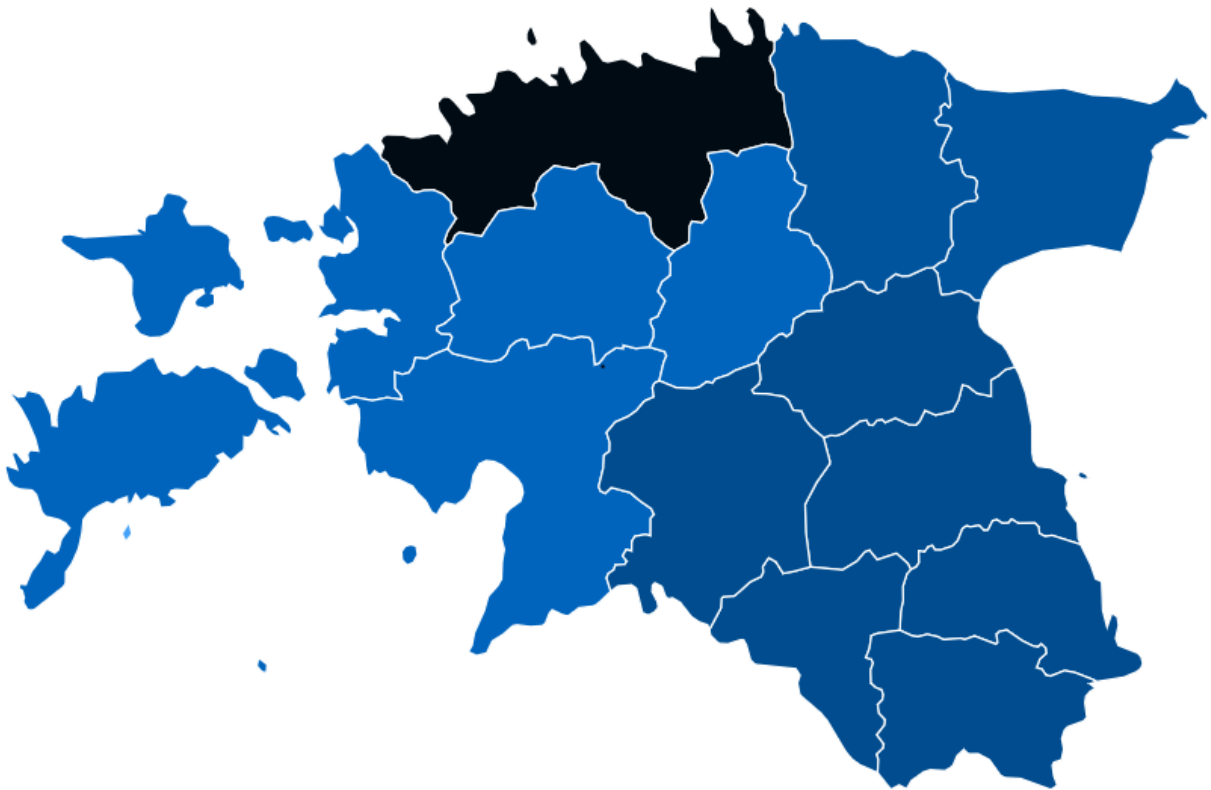
Kõned

Vaatamata 2018. aastal hädaabikõnede tõusule jätkus eelmine aasta hädaabikõnede langus (-4%). Eelmisel aastal pöörduti Häirekeskuse poole **957 668** korda. Keskmiselt saabus Häirekeskusesse ühes ööpäevas **2 624** kõnet. Pakutud hädaabikõnedest **87%** (836 392) vastati ning **13%** (121 275) hüljati helistaja poolt, eelneval aastal oli hüljatud kõnesid 1% vähem. 2019. aastal kulus vastatud kõnede peale ligikaudu **30 000** tundi (kõne algus kuni kõne lõpp). Hädaabikõnede arv oli võrreldes 2018. aastaga languses kõikides kuudes peale veebruari ja juuni, kus kahe kuu peale kokku oli 1 100 kõnet rohkem, kui aasta varem. Oluliselt hakkas hädaabikõnede arv langema suvel (juuli-august), kui oli ligi 9 000 kõnet kuus vähem kui mullu. 2018. aasta suvi oli ootuspärasest kuumem ning seetõttu langes 2019. aasta hädaabikõnede ja sündmuste arv. Kõnetüüpide järgi tuli kõige enam (pea 65%) häirekeskusesse kõnesid, mis on seotud sündmustega. Kolmandik kõnedest olid kas ekslikud kõned ning muude probleemidega seotud kõned. Alla 5% kõnedest suunati edasi mõnele teisele abi- ja infoliinile.

Joonis 1. Hädaabikõnede arv

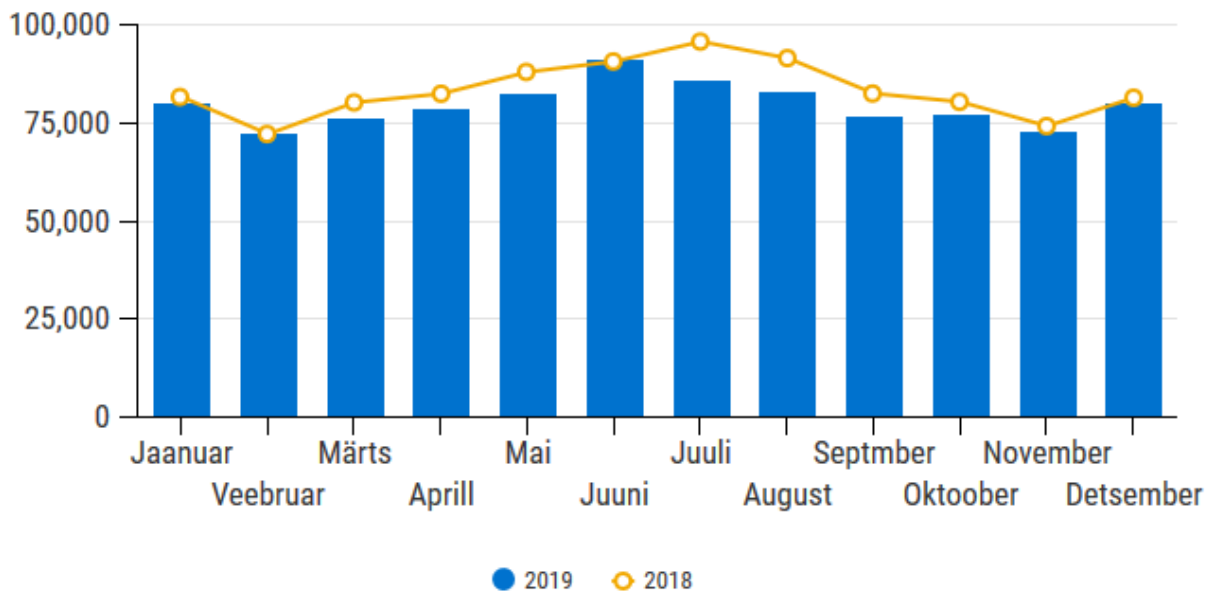
Põhja piirkonnast tehti eelmisel aastal kokku 46%, Ida piirkonnast 19%, Lõuna piirkonnast 22% ning Lääne piirkonnast 13% hädaabikõnedest. Hädaabikõnede piirkondlik jaotus ei ole aastate jooksul muutunud. 2019. aastal tuli keskmiselt üle Eesti 1000 elaniku kohta 726 kõnet. Kõige rohkem kõnesid 1000 elaniku kohta on Ida piirkonnas (908). Põhja piirkonnast tuli tuhande elaniku kohta 751 kõnet ning Lõuna piirkonnast 663 kõnet. Kõige vähem kõnesid tuhande inimese kohta tuli Lääne piirkonnas, kus tuhande elaniku kohta oli 585 kõnet. Võrreldes eelmise aastaga on kõnesid 1000 elaniku kohta mõnevõrra vähem, kuid ka hädaabikõnede arv on langenud.

Kaart 1. Hädaabikõnede jaotus piirkonniti

Hädaabikõnesid 2019. aastal oli keskmiselt ühes kuus **79 806**. Kuude lõikes oli kõige **rohkem** hädaabikõnesid **juunis** (91 069) ning kõige **vähem** oli hädaabikõnesid **veebruaries** (72 353). Läbi aastate on olnud hädaabikõnedes selge trend – kõnede arv on madalaim veebruaris ja novembris, suurim maist augustini. Kõnede arv kasvab märtsist maini ning kahaneb augustist novembrini. Võrreldes eelmise aastaga on hädaabikõnede arv langenud kõikidest kuudes peale veebruari ja juuni, kuid ka nendes kuudes oli hädaabikõnede tõus minimaalne (1%). Hädaabikõnede arv hakkas võrreldes eelmise aastaga (2018) oluliselt langema suvel (juuli-august). Hädaabikõnede arvu mõjutavad kõige enam ilmastikuolud. 2019. aastal olid oktoobris

ja detsembris tormid, kus Häirekeskuse koormus oli seetõttu keskmiselt 40% kõrgem tavapärasest.

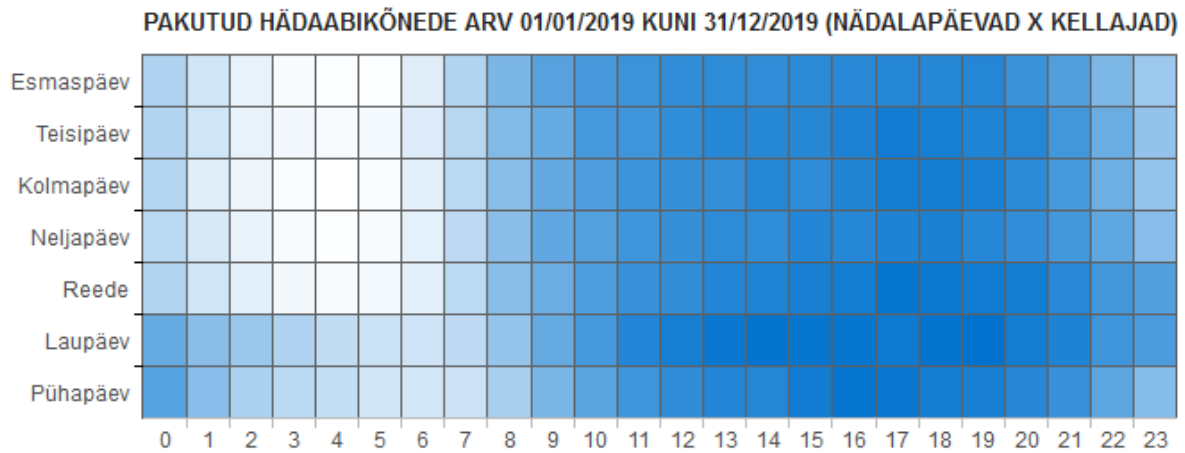

Joonis 2. Hädaabikõnede arv kuu lõikes

2019. aastal helises päästekorraldaja laual telefon keskmiselt 6 sekundit kuni ta vastas kõnele. Hüljatud kõnesid oli eelmisel aastal kokku 121 275 ning nendest kõnedest ootasid üle ühe minuti 524. Kõige enam oli neid kõnesid, kus helistaja hülgas kõne 10 sekundi jooksul (95%). Kõnesid, kus helistaja pidi ootama üle ühe minuti, kuni tema kõnele vastati, oli kokku 980. Keskmiselt tegeles päästekorraldaja ühe kõnega 2 minutit ja 40 sekundit (kõne kestvusaeg + järeltöötlus). 112-kõnedele vastati 2019. aastal perioodil 92% juhtudest vähemalt 10 sekundi ja 99% juhtudest vähemalt 20 sekundi jooksul. Kõikidest vastatud hädaabikõnedest moodustab kuni 10 sekundilised kõned 12%. Vastatud kõnedest 21% kestsid 11-60 sekundit. Kõige rohkem oli vastatud kõnesid, mille pikkuseks oli üle ühe minuti (558 622). Eelmisel aastal (2018) jagunesid kõnede pikkused sarnaselt.

Kõnede arv tunnis kasvab järsult alates 4. kuupäevast ning on suurim 6.-9. kuupäeval. Seejärel on kõnede arv tunnis kuni kuu lõpuni üldjoontes langustrendis. Kuupäevade vahelised kõnede arvu erinevused on ilmselt tingitud sellest, et sotsiaaltoetuste, pensionite, palga jms makseid tehakse üldjuhul kindlatel kuupäevadel, mis tingib selle, et teatud kuupäevadel tarbitakse alkoholi ning seetõttu ka esineb õnnetusjuhtumeid rohkem. Kõige vähem kõnesid tehakse teisipäeval ja kolmapäeval, neljapäeval hakkab kõnede arv suurenema ning on suurim laupäeval. Seejärel langeb kõnede arv kuni teisipäevani. Ööpäeva jooksul esineb selge trend, kus kõnede arv on madalaim hilistel öötundidel (4.00-6.00), kasvab kiiresti hommikul kella

10:00-ni ning seejärel aeglasemas tempos kuni 16:00-ni. Kõige rohkem kõnesid tehakse vahemikus 16:00-21:00. Seejärel kõnede arv langeb kuni 4:00-hilisõhtul.

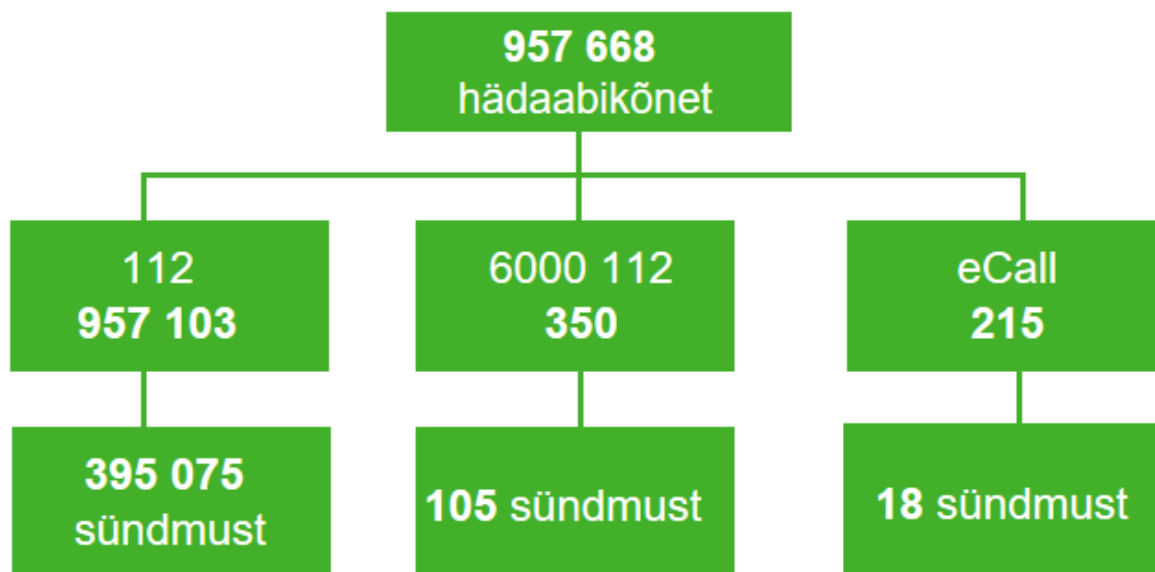

eCall

2019 aastal tuli Häirekeskusesse **215** eCall teadet. Üle poolte eCall teadetest tulevad Põhja piirkonnast. Politsei/kiirabi/pääste abi saadeti välja 18 kõne puhul. Üle poolte juhtumite, kus vajati sündmusele abi kohale toimusid Põhja piirkonnas. Lõuna piirkonnas oli 4 sündmust, Lääne piirkonnas 3 ja Ida piirkonnas 1. Reaalsed sündmused on peamiselt seotud liiklusõnnetustega. Eelmise aasta üks värvikam näide oli augustist, kui avarii tagajärjel käivitus sõiduauto eCall süsteem ning kutsus abi, kuigi osad õnnetuses osalenutest panid jooksu. Lisaks liiklusõnnetustele on eCalliga tulnud ka mõned terviseiga seotud teated. Näiteks inimesel tekkis parklas allergiline hoog ning apteek, kust ta soovis ravimit osta oli juba suletud. Abivajaja võttis eCalli teel ühendust Häirekeskusega ning talle saadeti välja kiirabi prioriteediga D.

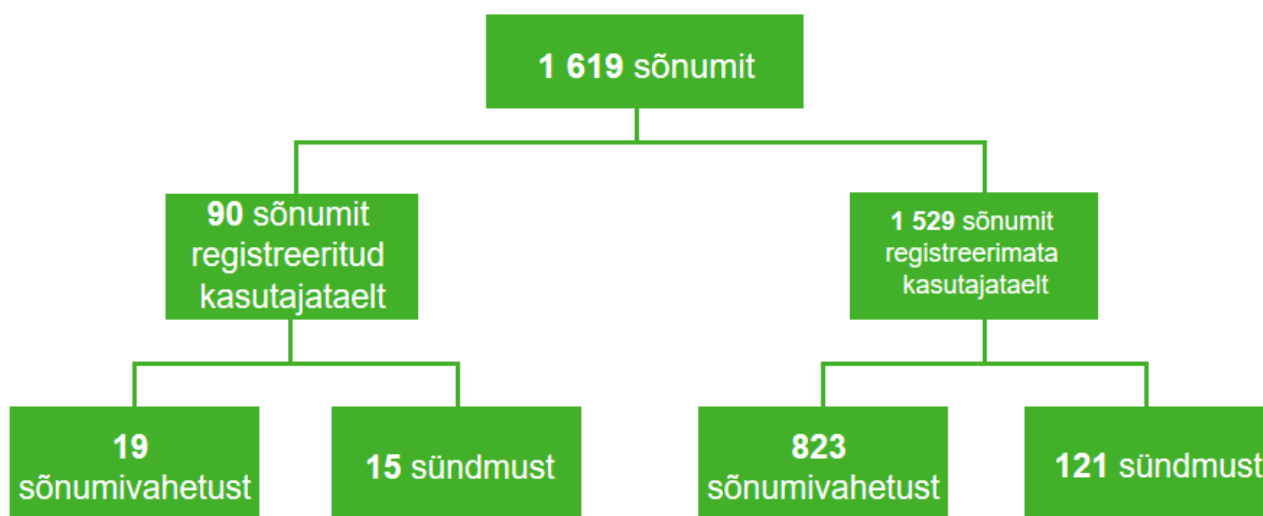
Häirekeskuse pikale numbrile tulnud kõned

Eelmisel aastal helistati Häirekeskuse pikale numbrile 350 korda ning abiandvaid ressursse saadeti välja 105 korral. Kõige rohkem kõnesid pikalt numbrilt tuli Eesti naabrusest - Soomest, Rootsist ja Lätist. Kõige enam helistati Häirekeskusesse põhjusel, et lähedane inimene vajab Eestis abi. Antud teema alla on koondatud mured, kus abivajaja ei helistanud ise Häirekeskusesse, vaid välismaal viibiv inimene pöördus abivajaja eest Häirekeskusesse või tegi lähedase isiku olukord lihtsalt muret. Vargusega seotud murede hulgas oli auto ja autoga seotud osade varguseid ning dokumentide ja isiklike esemete varguseid. Perekondlikest probleemidest enamused puudutasid välismaal viibiva inimese muret seoses oma naise/mehe ja lapsega. Tihti sooviti, et politsei läheks ja kontrolliks kodust olukorda.

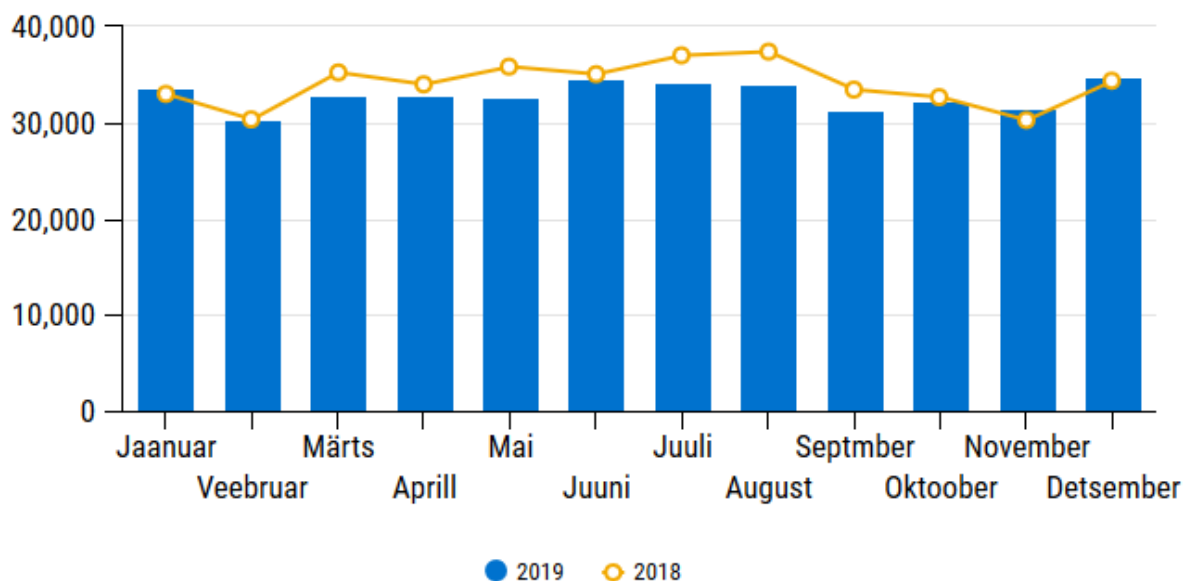
Sõnumid

Registreeritud kasutajatelt sai Häirekeskus eelmisel aastal kokku 90 sõnumit ning sõnumivahetusi oli kokku 19. 15 sündmuse puhul saadeti abivajajale kiirabi või politsei. Peamiselt oli inimestel terviseprobleemid (kõrge palavik, põrutused jne), aga teatati ka joobes juhtidest ning ka lähisuhtevägivallast. Registreerimata kasutajatelt tuli kokku 1 529 sõnumit ning sõnumivahetusi oli kokku 823. Sündmuseid, kuhu oli vaja kohale abiandvaid ressursse oli 121. Väga palju on tulnud sõnumeid, mis inimesed on ekslikult saatnud või siis seadistavad oma telefonile abipalve nt „Vajan teie abi, minu aadress Männi 2 ja nimi on Helgi“ ning seadistamise käigus saadavad ka sõnumi Häirekeskusesse. Sündmuseks läinud sõnumid olid seotud enesetapu mõtetega, joobes juhtidega, lähisuhtevägivallaga ning öörahu rikkumistega.

Sündmused

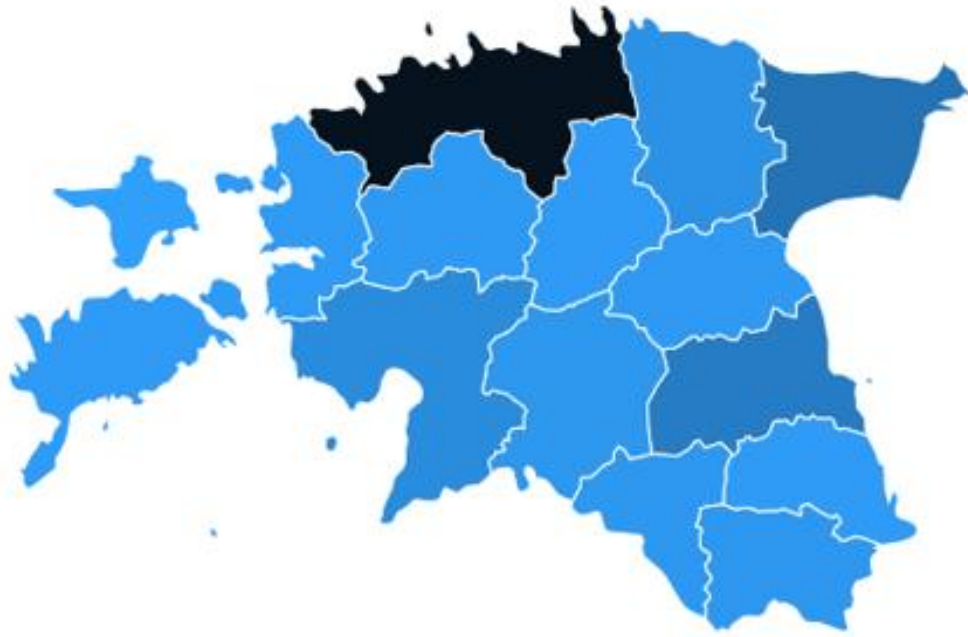
2019. aastal oli sündmuste arv kokku **395 198**. Keskmiselt oli ühes ööpäevas 1 083 sündmust. Võrreldes eelmise aastaga langes sündmuste arv 3%. Kõige enam oli meditsiinisündmuseid (60%), enam kui veerand (28%) sündmustest olid politseisündmuseid ning 4% olid päästesündmused. Komplekssündmuseid, kuhu oli kaasatud vähemalt kahe valdkonna abiandjaid, oli kokku 28 956 (7%). Kõige enam oli neid komplekssündmuseid, kuhu reageerisid politsei ja kiirabi koos. Komplekssündmuseid, kuhu on kaasatud kõigi kolme valdkonna abiandjaid, on ligi 10 % kõikidest komplekssündmustest. 2019. aasta jooksul registreeris Häirekeskus keskmiselt 651 meditsiini, 306 politsei ning 47 pääste valdkonna sündmust ööpäevas. Ühes ööpäevas oli keskmiselt 79 komplekssündmust. Politseisündmuste arv võrreldes eelneva aastaga ei muutunud. Sündmuste arvu muutus toimus kiirabi-, pääste- ja komplekssündmuste arvelt. 2019. aastal oli sündmuste arv võrreldes eelneva aastaga madalam märtsist oktoobrini. Kiirabisündmuste väljakutsed oli vähem võrreldes eelneva aastaga kõikidest kuudes välja arvatud jaanuaris ja novembris. Päästesündmuste arv oli eelnevast aastast kõrgem jaanuarist kuni aprillini ning märgatav tõus oli aasta lõpus tormide ajal.

Joonis 3. Sündmuste arv kuu lõikes

Põhja piirkonnast registreeriti 2019. aastal kokku 44%, Ida piirkonnast 18%, Lõuna piirkonnast 24% ning Lääne piirkonnast 14% sündmustest. 2019. aastal tuli keskmiselt üle Eesti 1000 elaniku kohta 300 sündmust. Kõige rohkem sündmuseid 1000 elaniku kohta oli Ida piirkonnas (369). Põhja piirkonnast tuli tuhande elaniku kohta 292 sündmust ning Lõuna piirkonnast 297

sündmust. Kõige vähem sündmuseid tuhande inimese kohta tuli Lääne piirkonnas, kus tuhande elaniku kohta oli 262 sündmust.

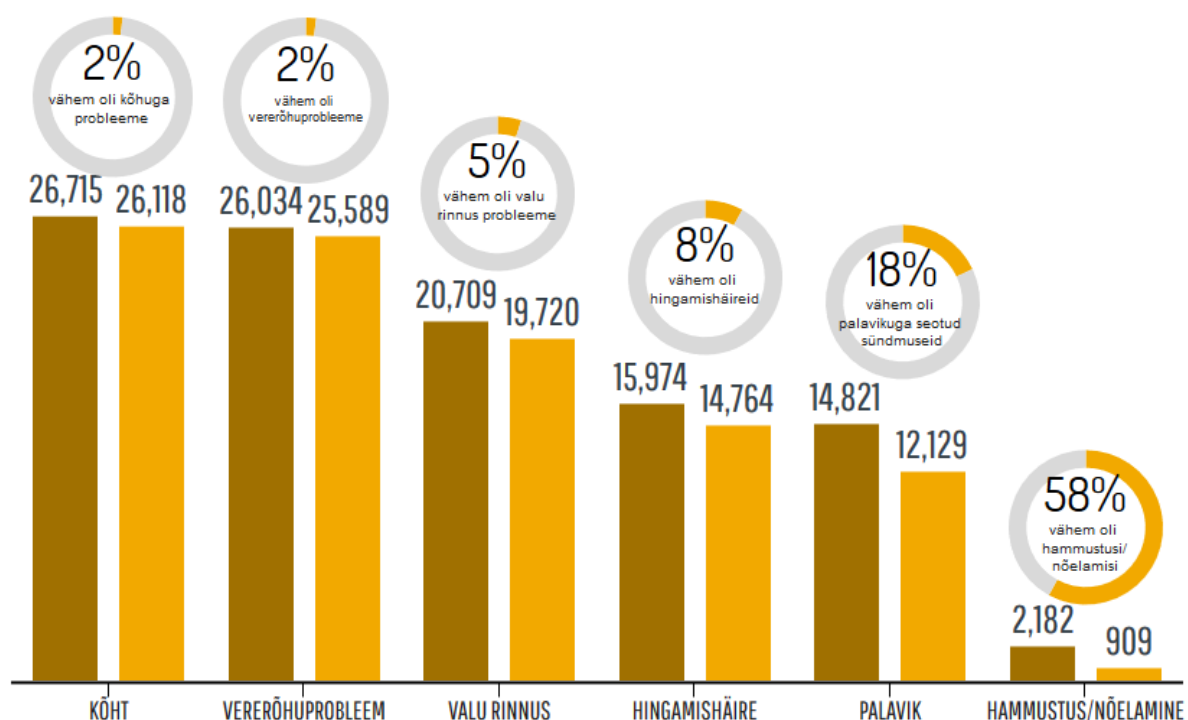
Kaart 2. Sündmuste jaotus piirkonniti

Peamised meditsiinisündmused, mille tõttu helistati Häirekeskusesse 2019. aastal, olid kõht, vererõhuprobleem ja valu rinnus nagu ka eelmisel aastal. Südame-veresoonkonna haigused on Eestis haigestumise ja surma põhjuste hulgas esikohal ning seetõttu on kaebused nagu vererõhk, valu rinnus ja valu ülakõhus läbi aastate esimese viie hulgas. Olenevalt aastaegadest (viiruste hooaeg ja kuumad ilmad) muutub vaid järjestus ning esmaste kaebuste erinevus.

VERERÕHUPROBLEEM
KÕHT PALAVIK JÄSEMETRAUMA
RÜTMIHÄIRED PEATRAUMA JÄSE **VALU RINNUS**
NÕRKUS/HALB OLLA HINGAMISHÄIRE

Peamiselt on sündmuste arv langenud kiirabisündmuste arvelt ning peamiselt langesid südame- ja veresoonkonna haigestumiste arv. Terviseameti andmetel loeti sel aastal grippi haigestumise

intensiivsust keskmiseks, seetõttu võis langeda ka südame- ja veresoonekonna haigestumiste arv. Lisaks on südame- ja veresoonekonna haigused seotud kuuma ilmaga, kuna sel aastal oli suvel jahedam kui eelmisel aastal, siis langes ka kutsete arv.

Peamised päästesündmused on seotud erinevate tulekahjudega (ATES, tulekahjud hoonetes ning väljaspool hooneid) ning abi osutamistega. Lisaks sellele, et inimesed teatavad tulekahjust, mis on silmaga nähtavad, teatatakse ka häiret andvatest suitsuanduritest, mis kostuvad lähedal asuvatest majadest ja korteritest. Peamiselt on langenud tulekahjude arv väljaspool hooneid ning metsas/maastikul.

TULEKAHJU VÄLJASPOOL HOONEID ABI OSUTAMINE

TULEKAHJU METSAS/MAASTIKUL

ABITUS SEISUNDIS INIMENE

TULEKAHJU ALARM (ATES)

LIIKLUSÕNNETUS

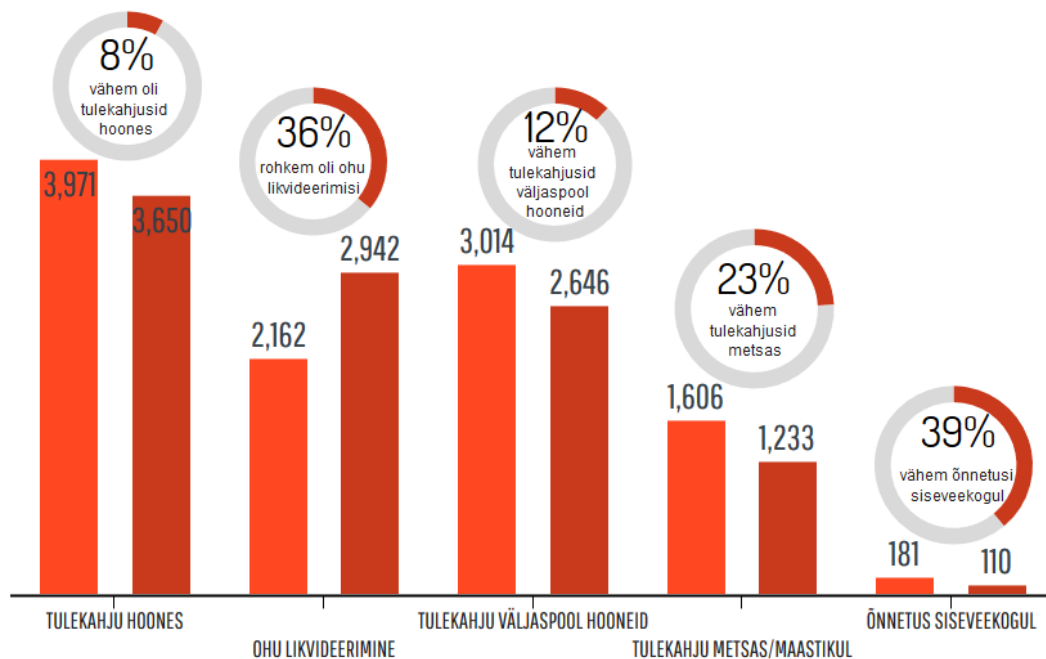
LÕHKEKEHA LEID

TULEKAHJU HOONES OHU LIKVIDEERIMINE

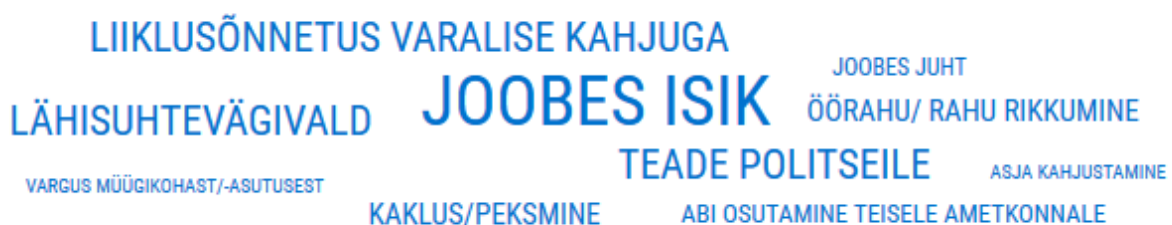
ABITUS SEISUNDIS LOOM/LIND

Peamiste päästesündmuste hulgas toimus ka võrreldes 2018. aastaga kõige suuremad muudatused. 2019. aastal oli erinevate tulekahju liikide langus võrreldes eelmise aastaga peamiselt suvel. Päästeameti andmetel oli eelmisel aastal taasiseseisvunud Eesti väikseim tulekahjude arv. Ohu likvideerimiste arv on võrreldes eelneva aastaga tõusnud. 2019. aastal olid oktoobris ja detsembris tormid, kus oli üle veerandi kõikidest ohu likvideerimisega seotud kutsetest. Eelmisel aastal oli uppunute arv läbi aegade kõige väiksem.

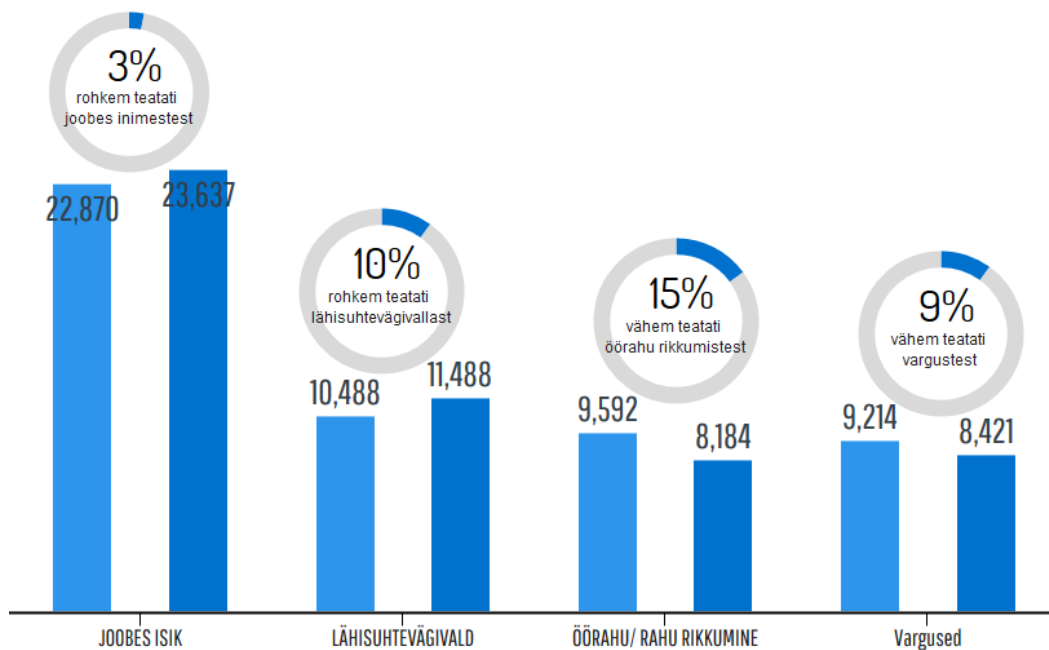

Sagedasemad politseisündmused on seotud joobes isikute, politsei teadetega ning liiklusõnnetustega. Politsei teadete hulgas on tähelepanelike inimeste teated, kes teatavad näiteks kahtlastest isikutest, probleemsetest naabritest jne. Samad sündmusliigid olid ka eelmisel aastal top sündmuste hulgas.

Vargustega seotud sündmuste arv on jätkuvas languses. Kõige rohkem on langenud vargused hoonetest ja müügikohtadest. Eurostati uuringu järgi ei ole varguste arv languses mitte ainult Eestis, vaid ka kogu Euroopa Liidus. Languse üheks põhjuseks võib olla, et aina rohkem

koduomanikke on paigaldanud koju turvasüsteeme või turvakaameraid. Erinevad uuringud on näidanud, et kurjategijad väldivad kodusid, kus on turvasüsteem. Öörahu rikkumiste arv oli eelmisest aastast madalam suvel, üheks põhjuseks võib olla jahedam suvi. Peamiselt teatakse alkoholi tarvitamisest avalikes kohtades joojatest nende hulgas on ka palju teateid seoses alaealistega. Lähisuhtevägivallast teatamise kasvu taga võib olla teadlikkuse suurenemine läbi kampaaniate ning teema käsitlemist meedias.

Meditsiinisündmustest üle poole moodustasid C-prioriteediga (60%), 29% B-prioriteediga, 9% D prioriteediga ning 3% A-prioriteediga sündmuseid.

91% päästesündmustest moodustasid 1.astme, 8% 2.astme, 1% 3.astme ning 4.astme sündmuseid oli eelmisel aastal 11.

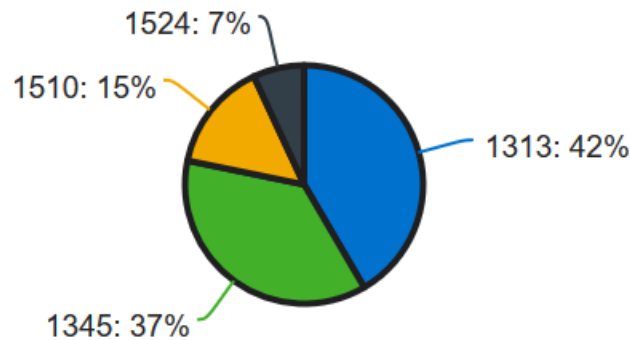
Politseisündmustest üle poole oli A-prioriteediga (62%), 37% moodustasid B-prioriteediga. Ülejäänud registreeriti C-prioriteediga (2%) sündmusteks.

Võrreldes eelmise aastaga jäid prioriteetide osakaalud sündmusliikide puhul samaks.

Sündmuseid mis registreeriti ära, aga kohapeale ei saadetud ühtegi abiandvat ressursi oli kokku 85 307. Peamiselt on tegemist politseisündmustega. Inimesed teavitasid Häirekeskust majade ja autode lahtistest ustest ning akendest. Samuti teatavad inimesed autodest, mis seisavad teeääres, liiklusrikkumistest ning valesti pargitud autodest. Teada antakse ka liiklusõnnetustest, kuhu politseid kohale ei vajata.

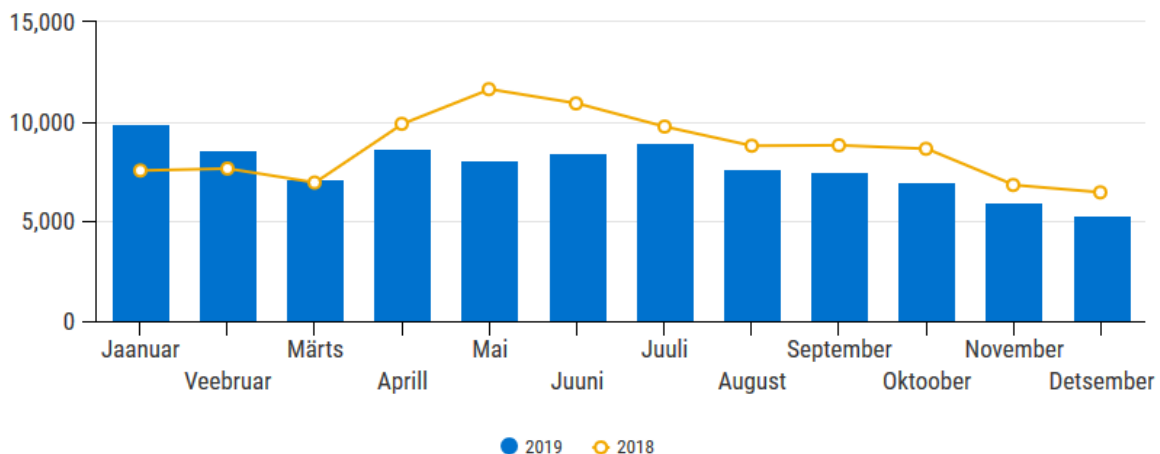
Abi- ja infonumbrid

Abi- ja infonumbritele 1313, 1345, 1524 ja 1510 helistati 2019. aastal 93 233 korda. Kõige suurem kõnekoormus oli numbrile 1313 (38 849 kõnet), 1345 oli 34 329 kõnet, 1510 oli 13 922 kõnet ning kõige vähem kõnesid oli numbrile 1524 (6 133). 2019. aastal tehti abi- ja infonumbritele keskmiselt 255 kõnet ööpäevas.

Abi- ja infonumbritele kõnede arv on langenud võrreldes eelmise aastaga 10%. Peamiselt langes numbrile 1345 ja 1524 tulnud kõnede arv. Põhjuseks on ilmselt numbritele lisatud teavitus alates märtsist, et olenevalt operaatori tasust on kõneminuti hind kuni 0,25€ minuti eest. 30 sekundi jooksul vastati keskmiselt 94% kõnedele. Keskmiselt oli ühe pikkuseks 1 minut ja 42 sekundit.

Peamiselt helistatakse 1345 numbrile transpordialaste probleemide tõttu (küsitakse infot ühistranspordi väljumiste kohta). Kalateadete ning loomadega seotud murede pärast helistatakse keskkonnainfo telefonile 1313. Numbrile 1510 helistatakse peamiselt teetööde pärast. Teavitatakse ka hooldamata (kodanikule tee olukord ei sobi) maanteede osas. Tuleohutuse ning tulega seotud infot uuritakse numbrilt 1524.

Joonis 4. Abi- ja infonumbrite kõnede arv kuu lõikes